

Muiderslot

Jaarverslag 2025

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Publieksactiviteiten	6
2. Bezoekers	16
3. Educatie	24
4. Collectie	38
5. Gebouwen en terrein	46
6. Organisatie, bestuur en toezicht	54
7. Financieel verslag	68

Voorwoord

2025 was een jaar van realiseren.

Wat we de afgelopen jaren hebben ontworpen, besproken en voorbereid, is in 2025 zichtbaar geworden. De Tuinkamer opende haar deuren. Een belangrijk deel van de herinrichting van het kasteel is gestart en deels opgeleverd. We hebben verder gebouwd aan het Muiderslot. Zorgvuldig, doordacht en met respect voor wat er al zeven eeuwen staat.

Een museum is alleen relevant als het durft te bewegen. Niet door het verleden los te laten, maar door het scherper te vertellen.

Vernieuwing

Met de vernieuwde Museumroute in het kasteel hebben we keuzes gemaakt. We tonen onze collectie met meer focus, meerstemmigheid en een eigentijdse blik. Ook de nieuwe semipermanente presentatie *Muiderslot: De achtertuin van Amsterdam* en de nieuwe waterfilm maken zichtbaarder hoe het kasteel verbonden is met het omliggende landschap. We hebben het kasteel toegankelijker gemaakt zonder zijn karakter te aan te tasten. Dat vraagt om kennis. En lef. De realisatie van museumcafé De Tuinkamer in 2025 markeert een volgende stap in onze ontwikkeling. Een duurzame plek, open en gastvrij, waar bezoekers kunnen landen. Waar ontmoeting net zo belangrijk is als informatie. Waar zorg voor monument, natuur en mens samenkomt.

Gedeelde verantwoordelijkheid

Als rijksmuseum dragen wij een publieke verantwoordelijkheid. Dat doen we niet alleen. In samenwerking met scholen, maatschappelijke en culturele partners, natuurorganisaties, fondsen, overheden en makers bouwen we aan een Muiderslot dat midden in de samenleving staat. Een plek waar vrijheid, biodiversiteit, water en identiteit geen abstracte thema's zijn, maar onderdeel van het gesprek.

Ook inhoudelijk hebben we dit jaar verdiept. Water, landschap, biodiversiteit, vrijheid, taal. Thema's die historisch geworteld zijn en tegelijk urgenter dan ooit. We ontvingen ruim 152.000 bezoekers en meer dan 10.000 leerlingen. Jongeren betraden het podium in de Ridderzaal. Vrijwilligers droegen zorg voor collectie en groen. En medewerkers investeerden in hun vak en in elkaar. Wat mij persoonlijk raakt, is de betrokkenheid en nieuwsgierigheid. Van collega's die verantwoordelijkheid nemen. Van vrijwilligers die al meer dan 25 jaar de tuinen verzorgen. Van bezoekers die (blijven terug)komen.

Een monument vraagt onderhoud. Een organisatie vraagt aandacht. Mensen vragen zorg. Daar staan wij voor als organisatie, samen met partners in de samenleving.

We bouwen verder. Met kennis. Met durf. En met warmte.

Annemarie den Dekker

directeur-bestuurder rijksmuseum Muiderslot

1. Publieks-activiteiten

1. Publieksactiviteiten

Het kasteel als verhaal en podium

Het Muiderslot is geen decor. Het is een plek waar geschiedenis, kunst, natuur en actualiteit elkaar raken. Ons gevarieerde kunst-, cultuur- en natuuraanbod omvat exposities, rondleidingen, workshops, theater, poëzie, spoken word en concerten. In 2025 hebben we een duidelijke stap gezet in de doorontwikkeling van ons publieksaanbod. Met de eerste oplevering van de herinrichting van de Museumroute kozen we niet alleen voor een nieuwe presentatie, maar voor een aangescherpt verhaal. De nieuwe Waterfilm maakt de historische en actuele relatie tussen het Muiderslot, waterbeheer en het landschap op aansprekende wijze zichtbaarder. En met de semipermanente presentatie Achtertuin van Amsterdam plaatsen we het Muiderslot binnen het bredere verhaal van natuur, water en leven in de regio. Deze vernieuwingen vormen een stevige basis voor een divers en laagdrempelig publieksprogramma waarin ruimte is voor talentontwikkeling, seizoensgebonden activiteiten en betekenisvolle ontmoeting.

Presentaties & exposities

Vernieuwde Museumroute

Met de vernieuwde Museumroute kiezen we voor meerstemmigheid, een scherpere selectie in de collectie en een eigentijdse manier van vertellen. Het middeleeuwse slot en de 17e eeuw worden niet los van elkaar gepresenteerd, maar als lagen in één doorlopend verhaal. Bezoekers kunnen kiezen hoe zij het verhaal ervaren: lezen, kijken, luisteren, ruiken en voelen. Objectteksten verdiepen waar nodig. De vernieuwde audiotour, met aantrekkelijke soundscape en ingesproken door Lies Visschedijk, versterkt de beleving van het kasteel zonder te overheersen.

We voegden hedendaagse kunst toe aan de vaste route. Geen illustratie van het verleden, maar interventies die vragen stellen en nieuwe perspectieven openen. Er ontstaat een dialoog tussen de historische collectie en hedendaagse ideeën. Zo blijft het Muiderslot een plek waar verleden en heden elkaar uitdagen.

De herinrichting kwam tot stand in samenwerking met onder andere Studio Ilona Laurijsse (ontwerp), Superduper Sound (audiotour), Flink (decorbouw) en Berthe Mandaat (grafische vormgeving).

Muiderslot: De Achtertuin van Amsterdam

In het kader van 750 jaar Amsterdam realiseerden we samen met XpeX de semipermanente presentatie *Muiderslot: De achtertuin van Amsterdam*.

In de Kapelaanskamer van het kasteel ervaren bezoekers via projecties hoe het kasteel door de eeuwen heen altijd verbonden is met de stad Amsterdam. Als buitenplaats, culturele ontmoetingsplek en uiteindelijk als rijksmuseum.

Deze nieuwe presentatie plaatst het Muiderslot nadrukkelijk in een groter systeem van natuur, water en wonen. De focus op de 17e eeuw en op P.C. Hooft als kasteelbewoner geeft verdieping. Hier wordt zichtbaar wat het Muiderslot altijd is geweest: onderdeel van een groter netwerk en verbonden met de natuurlijke omgeving en regio.

Tropische planten: groene migratie

Tropische planten in Nederland in de 17e eeuw? Ja, echt! Toen P.C. Hooft in het Muiderslot woonde, waren er al planten uit onder andere Afrika, Amerika en Azië. Maar wat waren dat voor planten? En hoe kwamen die hier terecht? Dat ontdekten bezoekers tijdens de presentatie Tropische Planten in de kasteeltuinen en onze tropische kas. Aansluitend op deze presentatie organiseerden we tuinsafari's, waarin gidsen samen met bezoekers in de (koloniale) geschiedenis en het groen doken.

Waterfilm: Water als levensader

Water is onlosmakelijk met het Muiderslot verbonden. Het is de reden dat het kasteel hier gebouwd is. Als verdedigingsmiddel, als waterburcht.

Met de nieuwe waterfilm, mede mogelijk gemaakt door Waterschap Amstel Gooi en Vechtstreek en ontwikkeld door ShoSho, hebben we dit verhaal structureel verankerd in onze publieksbeleving. De film, te zien in het Waterpaviljoen, laat zien hoe water het kasteel al eeuwenlang vormt: als verdedigingsmiddel, als levensader, als bepalende factor voor landschap en biodiversiteit.

Ook hier verbinden we de geschiedenis met het heden. De rol van P.C. Hooft als dijkgraaf krijgt context naast het werk van het waterschap vandaag. Waterbeheer is namelijk geen historisch gegeven, maar een actuele verantwoordelijkheid. Gezien de huidige klimaatontwikkelingen is waterbeheer daarmee actueler dan ooit.

De film verrijkt de bezoekerservaring en vormt een stevige basis voor verdere publieks-programmering rond water, natuur en klimaat.

Winterkasteel

Hoe was het leven vroeger op een koud en tochtig kasteel tijdens de winter? Hoe kwamen mensen aan warmte, licht, water en voedsel? Samen met de stylisten van The Wunderkammer toverden we het Muiderslot om tot sfeervol, winters kasteel. We gaven hierbij aanvullende informatie, verhalen, muziek en tips en trucs voor (over)leven in de wintertijd. In de kerstvakantie trokken diverse creatieve doe-activiteiten bij het Winterkasteel veel bezoekers, waaronder de bouw van het grootste LEGO® winterkasteel.

Podiumactiviteiten

Het Muiderslot is meer dan een kasteel of museum. Het is een podium. Al in de 17e eeuw, tijdens het verblijf van P.C. Hooft, traden hier muzikanten, dichters, schrijvers en kunstenaars op. Deze rijke podiumtraditie zetten we tot op de dag van vandaag voort.

In 2025 programmeerden we een breed palet aan activiteiten in de Ridderzaal en op het terrein: muziek, literatuur, familietheater, festivals, rondleidingen en ontmoetingen. We kozen bewust voor laagdrempeligheid én kwaliteit. We boden ruimte aan gevestigde makers én aan nieuw (lokaal) talent. Het kasteel fungeert zo als historische context én als springplank. Een greep uit de podiumactiviteiten van afgelopen jaar:

Muzikale optredens

In 2025 waren er diverse muzikale en theatrale optredens, waaronder het Nieuwjaarsconcert van het gypsy jazz gezelschap Douce Ambiance en het muziektheaterconcert Bach Luther Cellosuites rond Pasen, dat het publiek meenam naar het hof van Köthen in 1720.

Nationale Voorleesdagen en het Nationaal Voorleesontbijt

Net zoals P.C. Hooft in de 17e eeuw deed, hebben wij tijdens de Nationale Voorleesdagen heel wat boeken verslonden in het kasteel. En tijdens het Nationaal Voorleesontbijt bracht kinderboekenschrijver Mano Bouzamour verhalen tot leven in de Ridderzaal.

Writer in residence

Het Muiderslot nodigt jaarlijks een *writer in residence* uit. Dit jaar in het kader van de Kinderboekenweek. Gedurende deze week in oktober werkte schrijfster Linda Dielemans als *writer in residence* aan een nieuw gedicht, live in het kasteel. Ze liet zich inspireren door het kasteel en de geschiedenis en trad hiermee in de voetsporen van de 17e -eeuwse bewoner P.C. Hooft. Haar gedicht *Avontuur bestaat nog* werd geschreven op locatie en onderstreept het Muiderslot als plek van verbeelding. Bezoekers konden de schrijfster live aan het werk zien, wat een unieke inkijk bood in het creatieve proces.

Familietheater

Het Muiderslot organiseerde elke eerste zondag van de maand een familievoorstelling in de historische Slotkapel van het kasteel. De variatie in 2025 was groot: van vertellingen en muziek tot fysiek theater en humor. Op het programma stonden onder andere Giuseppe, Spikkel de Boekensnuffelaar, Lang leve de Prinses, De koning van Zwart-Witland, De verhalen van Koning Aap, Worteltjes van Oranje, Hakim op z'n best en Jonathan de Zeemeeuw.

Museale evenementen & culturele activiteiten

Erfgoedfestival Makers in Gooi & Vecht

Van mei tot en met september vond het Erfgoedfestival Makers in Gooi & Vecht plaats, een regionaal initiatief van 25 erfgoedpartners dat de invloed van creatieve makers op de geschiedenis en identiteit van de regio belicht. Het Muiderslot droeg hieraan bij met een eigen **Makersfestival** rond ambacht en maakcultuur. De opening van het Erfgoedfestival vond op 27 mei plaats op het Muiderslot en werd bijgewoond door onder anderen NS-regiodirecteur Irma Winkenijs en gedeputeerde Jelle Beemsterboer. In samenwerking met partner NS en OV-fiets werd daarnaast aandacht besteed aan de duurzame bereikbaarheid van het kasteel en het festival.”

Leven met de seizoenen

Ons publieksprogramma volgt het ritme van het jaar. Passend bij het seizoen, organiseren we diverse museale en culturele evenementen. Tijdens Pinksteren kwamen er op het **Ridderweekend** meer dan 2.700 bezoekers naar het kasteel om te genieten van demonstraties, straattheater, muziek en middeleeuwse gerechten. Nieuw was het **Ridder- en Prinsessenweekend**, waarin (jonge) kinderen zich actief onderdompelden in de wereld van ridders en jonkvrouwen.

In de zomervakantie stond het **Zomerkasteel** centraal met theatervoorstellingen en circus-theater. Tijdens de **Waterweek**, in samenwerking met *Waterschap Waterschap Amstel, Gooi en Vechtstreek*, brachten we historische én actuele waterverhalen samen. Met de voorstelling *Het Water is over de Dijk* werd de watersnoodnacht van 1953 invoelbaar gemaakt. Deze Waterweek maakten ook de *Natte Voeten Tours*, creatieve waterworkshops in het Kasteelatelier en het interactieve spel *Schiet het waterschap te hulp!* bezoekers mede-eigenaar van het waterverhaal van Nederland.

Sinterklaas logeerde in november en december traditiegetrouw drie weekenden in het kasteel. Voor scholen en BSO's organiseerden we gedurende deze drukke periode ook rustigere openstellingen, voor een bezoek met minder prikkels.

Natuur, oogst en ontmoeting

Het prachtige en levendige terrein om het slot is een integraal onderdeel van de bezoekerservaring. Tijdens de **Midzomer Picknick** genoten buurtbewoners van muziek en ontmoeting in de tuinen. Het **Pruimenweekend** bracht de historische oogsttraditie opnieuw tot leven, met proeverijen, muziek en een markt met lokale producten in de Pruijmenboomgaard van het Muiderslot. Daarnaast boden de maandelijkse yoga-sessies van **Mindful Muiderslot** ruimte voor rust en reflectie in een historische en natuurlijke omgeving rondom het kasteel.

Proef het verleden

Onze kasteelkok organiseerde twintig **Historische Tastings** voor groepen. Na een rondleiding door kasteel en tuinen proefden bezoekers letterlijk het verleden met gerechten van vergeten groenten uit de middeleeuwse en 17e-eeuwse keuken. Ook pop-up restaurant **De Maaltuin** keerde tweemaal terug en bood het publiek een culinaire en historische ervaring. Gedurende twee keer zes weekenden trok het concept een nieuw publiek naar het Muiderslot. Gastronomie is zo een ingang tot erfgoed.

Een frisse blik op geschiedenis

Het Muiderslot is een plek van verrassingen, onverwachte verbindingen en levende geschiedenis. In 2025 programmeerden we themarondleidingen die het kasteel vanuit verschillende invalshoeken benaderen.

De *Sterke Vrouwen-tour* rond Internationale Vrouwendag plaatste vrouwen nadrukkelijk in het kasteelverhaal. De *Liefdes-tour* tijdens Pride Amsterdam ging in op liefde, seksualiteit en genderidentiteit door de eeuwen heen. De *Tuin-tour* gaf verdieping aan het groene erfgoed. En tijdens de Maand van de Geschiedenis stond in de *Hout is Goud-tour* de relatie tussen mens en natuur centraal.

In deze interactieve rondleidingen wordt altijd aandacht besteed aan de relatie tussen geschiedenis en actualiteit. Zo is het Muiderslot niet alleen een plek waar verhalen verteld worden, maar waar men ook wordt uitgenodigd om samen te ontdekken en creëren. We dagen bezoekers uit om anders naar erfgoed te kijken en inspireren hen om nieuwe ideeën op te doen.

Kasteelatelier: ruimte voor creatieve workshops

In 2024 is de voormalige horecaruimte verbouwd tot een moderne, lichte en duurzame educatieruimte: het Kasteelatelier. Deze nieuwe educatieruimte bestaat uit een groot atelier, klein atelier en een educatiekeuken. Het Kasteelatelier was in 2025 een veelzijdige en drukbezochte plek voor creatieve doe-activiteiten voor jong en oud. In weekenden en schoolvakanties vonden er regelmatig inloopactiviteiten en workshops plaats, waarbij kinderen en volwassenen samen met museumdocenten aan de slag gingen, in combinatie met een bezoek aan het kasteel en de tuinen. Het aanbod sloot aan bij de seizoenen. Zo bouwden bezoekers mee aan het grootste LEGO®-kasteel, ontwierpen ze onderwaterkunstwerken in de Waterweek en volgden ze workshops zoals wintervilt, kalligrafie en monoprints maken met herfstbladeren.

Dankzij het Kasteelatelier konden bovendien nieuwe educatieve programma's worden ontwikkeld, waarbij creativiteit en speelsheid leidend zijn. Er wordt hier niet alleen geleerd over erfgoed maar actief gewerkt met erfgoed. Het Kasteelatelier ontwikkelde zich in 2025 zo tot plek voor creatieve verdieping.

2. Bezoekers

2. Bezoekers

Een plek die mensen blijft trekken

In 2025 ontvingen wij 152.404 fysieke bezoekers op het Muiderslot. Dat is voor ons niet alleen een getal. Het zijn mensen die het kasteel kozen als bestemming. Gezinnen, scholen, toeristen, vaste gasten én nieuwsgierige nieuwkomers. Mensen op zoek naar kennis, beleving, avontuur, verdieping of ontmoeting. We willen dat bezoekers de stoere en eigenzinnige sfeer van het Muiderslot direct ervaren. Het kasteel vertelt eeuwenoude geschiedenis op een manier die prikkelt, met lef en karkater.

Ondanks een lichte daling ten opzichte van 2024 (een bredere trend die zichtbaar is bij musea in de metropoolregio Amsterdam) blijft het Muiderslot een stabiele en breed gewaardeerde bestemming. We bereikten opnieuw een divers publiek: nationaal en internationaal, jong en oud, verspreid over het hele jaar.

Bezoekers totaal:	152.404
Betalende museumbezoekers	70.429
Bezoekers met gratis toegang (ICOM, minder validen, 0-3 jarigen, bijzondere events)	18.758
Bezoekers educatie	11.125
Bezoekers met een Museumkaart	48.360
Bezoekers met een Vriendenloterij VIP-kaart	14.857
Bezoekers uit het buitenland	11.931
Bezoekers locatieverhuur / (commerciële) ontvangsten	3.748

De bezoekersspreiding over het jaar blijft evenwichtig. Dat maakt ons minder afhankelijk van de zomermaanden en minder kwetsbaar voor weersinvloeden. Het Muiderslot is een jaarrond bestemming.

Binnenlands én internationaal publiek

Gedurende het jaar boden we programma's en evenementen voor verschillende doelgroepen en leeftijden. Samenwerkingen met onder andere de VriendenLoterij en de NS Spoordeelwinkel ondersteunden het bereik onder binnenlandse bezoekers.

Internationale zichtbaarheid blijft een stabiele factor in ons bereik. In totaal bezochten 11.931 geregistreerde buitenlandse gasten het Muiderslot. Dat is zo'n 7,8% van onze bezoekers die zich registreerde als afkomstig uit het buitenland. In werkelijkheid ligt dit percentage hoger.

De top 5 herkomstlanden buiten Nederland in 2025 zijn:

1. Verenigde Staten
2. Duitsland
3. Verenigd Koninkrijk
4. Frankrijk
5. België

Beleving als verbindende kracht

Het Muiderslot is veel meer dan stenen. Bezoekers komen niet alleen voor het gebouw. Ze komen voor ervaring en beleving. Evenementen spelen daarin een sleutelrol. In de afgelopen jaren is bewust geïnvesteerd in kwaliteit, samenhang en herkenbaarheid van evenementen en activiteiten. Dat begint bij heldere communicatie en loopt door tot de uitvoering op de dag zelf. In het aanbod van activiteiten benutten we het volledige terrein, van tuinen tot Kasteelatelier. We boden meer creatieve en participatieve activiteiten aan. Daarnaast stemmen we horeca, programmering en publieksbegeleiding beter op elkaar af. Extra voorzieningen, zoals een aanvullende koffiekar bij evenementen, versterken de gastvrijheid en beleving. Samenwerkingen met lokale partners, ambassadeurs en contentmakers vergroten bovendien het bereik én de betrokkenheid. Het resultaat is dat bezoekers langer blijven, meer beleven en vaker terugkomen.

Nieuw museumcafé De Tuinkamer: verlengstuk van bezoekerservaring

In het afgelopen jaar is gewerkt aan het versterken van de horeca. In 2025 opende een gloednieuw duurzaam pand: museumcafé De Tuinkamer. De Tuinkamer is een lichte en sfeervolle plek met uitzicht op de tuinen en het kasteel, waar bezoekers terecht kunnen voor een drankje of lunch. Het café vormt een vanzelfsprekend onderdeel van het terrein. Het concept sluit aan bij de missie van het Muiderslot op het gebied van duurzaamheid, verbinding en het tijdelijk loskomen van de dagelijkse routines. Wij geloven in de Joy of Missing Out in plaats van de Fear of Missing Out. De Tuinkamer biedt een moment van rust en positioneert zich als verlengstuk van de totale bezoekerservaring.

Winkel

Met de opening van De Tuinkamer ontstond ook ruimte voor een vernieuwde museumwinkel. Gedurende het jaar hebben we het assortiment stapsgewijs uitgebreid en geoptimaliseerd door verschillende producten te testen. In het seizoensgebonden winkelaanbod staat de relatie met het Muiderslot centraal, met nadrukkelijke aandacht voor duurzaamheid, eerlijke productie en lokale herkomst.

Waardering: een stevig fundament

Het Cultuursector Merkenonderzoek heeft in 2025 de naamsbekendheid van Nederlandse culturele organisaties onderzocht. Dit onderzoek is een representatieve steekproef onder de totale bevolking in Nederland boven 18 jaar, dus niet alleen onder cultuurbezoekers. Het onderzoek is ontwikkeld door de Universiteit van Amsterdam en Hendrik Beerda Brand Consultancy. Het monitort de 150 spontaan bekendste cultuurorganisaties in detail (musea, theaters, muziek- en dansgezelschappen, filmhuizen). In 2025 bleef de waardering voor het Muiderslot stabiel. Het bevindt zich op het gemiddelde niveau van de twintig sterkste museummerken van Nederland. Bezoekers waarderen in het bijzonder het leerzame aanbod, het mooie gebouw, de geschiktheid voor kinderen, de vriendelijke medewerkers en de prettige sfeer.

Website: het digitale voorportaal

Ook online waren we zichtbaar voor een groot publiek. In 2025 werd de website bezocht door 313.160 verschillende gebruikers, in een totaal van 594.289 sessies. Dat is een lichte groei ten opzichte van 2024. Het merendeel hiervan (84%) komt uit Nederland. Gemiddeld brachten bezoekers 1 minuut en 16 seconden door op de website. Bezoekers die via sociale media op de website terechtkwamen, bleven gemiddeld 6 seconden bij betaalde campagnes en 9 seconden bij organisch verkeer. 74,2% van het verkeer vond plaats via mobiele apparaten. Dat bevestigt het belang van een mobiel geoptimaliseerde website. In 2025 is voorbereidend werk verricht voor een nieuwe website met verbeterde navigatie en een nieuwe huisstijl met duidelijker merkverhaal. In de eerste helft van 2026 zal dit gerealiseerd en opgeleverd worden. Zo willen we met onze online zichtbaarheid niet alleen bereik genereren, maar ook betrokkenheid.

Nieuwsbrief & sociale media: bouwen aan community

Eind 2025 telde onze nieuwsbrief ruim 7.800 abonnees. Maandelijks ontvingen zij updates over programma's, achtergronden en activiteiten. Op Instagram groeiden we naar 8.845 volgers (2024: 7.800). Het publiek bestaat hier voor 73% uit vrouwen en 27% uit mannen. De grootste leeftijdsgroep is 35 tot 44 jaar. Facebook telde eind 2025 ruim 9.700 volgers. En op LinkedIn groeiden we naar circa 2.000 volgers. Onze online community bestaat voornamelijk uit mensen afkomstig uit Amsterdam, Almere, Weesp en Hilversum, gevolgd door Den Haag en Muiden. Onze focus ligt steeds meer op samenhang tussen kanalen. In 2026 zetten we dit door en richten we ons van activiteit-communicatie naar merkcommunicatie.

Zichtbaarheid in de media

In 2025 werd het Muiderslot circa 340 keer genoemd in regionale en landelijke media.

Dit resulteerde in:

- Een bereik van circa 165 miljoen (een stijging van 10,2% ten opzichte van 2024)
- Een PR-waarde van circa €6 miljoen

Media-aandacht richtte zich op evenementen, publieksactiviteiten, duurzaamheid en sociale programma's. Zowel lokale platforms (Visit Gooi & Vecht, NH Nieuws, Gooi- en Eemlander) als landelijke titels (De Telegraaf, NRC, Het Parool, AD, Margriet, National Geographic, MAX Magazine) besteedden aandacht aan het Muiderslot. Ook de podcast De Ongelooflijke Geschiedenis van de EO nam een aflevering op in het kasteel. Daarnaast investeerden we in outdoor campagnes in Amsterdam en Gooise Meren, waarmee we een stedelijk publiek direct bereikten.

Erkenning en prijzen

2025 bracht meerdere onderscheidingen:

- Top 10 nominatie VriendenLoterij Kasteelprijs van de Dag van het Kasteel voor de Meest Bijzondere Tuin van Nederland
- Michelinster in categorie toeristische bezienswaardigheden
- Vermelding in de top 10 mooiste kastelen van Nederland door National Geographic
- Tripadvisor Travelers' Choice Award 2025 (top 10% wereldwijd)

Deze erkenningen zijn niet alleen eervolle vermeldingen. Ze bevestigen de kwaliteit van de bezoekerservaring.

Van bereik naar betrokkenheid

Het Muiderslot wil niet alleen bezocht worden. Het wil gedeeld worden.

In 2025 lag daarom de focus sterk op online marketing, met nadruk op gezinnen in de regio. Campagnes via Meta, Google Ads, Museum.nl, IAmsterdam, Your Little Blackbook, Kidsproof en diverse regionale media ondersteunden dit. Aanvullend hadden we betaalde campagnes in drukwerk zoals Enjoy Gooi magazine, WeesperNieuws Magazine en Hollands Glorie.

De customer journey is verder aangescherpt: communicatie-uitingen zijn gericht op het genereren van verkeer naar de website, het stimuleren van online kaartverkoop en het informeren van bezoekers over aanvullende activiteiten vóór en na hun bezoek. Daarnaast wordt actief gestimuleerd dat bezoekers zich abonneren op de nieuwsbrief, zodat een duurzame relatie met het publiek kan worden opgebouwd.

Verder is gestart met versterking van corporate communicatie. Duurzaamheid, onze maatschappelijke rol en partnerschappen krijgen meer zichtbaarheid. In 2026 volgt de volgende stap: community-gerichte projecten waarin bezoekers actief meedenken en meedoen in presentaties en programmering.

3. Educatie

3. Educatie

Leren door te doen

In het Muiderslot komen verwondering en verdieping samen. Het kasteel en de omliggende natuur vormen een levendige leeromgeving voor jong en oud. Hier wordt gekeken, bevraagd en ontdekt. Over het verleden én over de wereld van nu.

Onze onderwijsprogramma's verbinden geschiedenis met actuele thema's als kunst, duurzaamheid, klimaat en natuur. De onderwijsprogrammering sluit aan bij de vakken geschiedenis, Nederlands, burgerschap en beeldende vorming. Doen, denken, maken, reflecteren: leren door te doen staat centraal. We stimuleren in al onze programma's ontmoeting en een open houding. Niet zenden, maar betrekken. Met alle zintuigen. Niet alleen kennis overdragen, maar ruimte geven voor een eigen stem en een kritische blik. Onze programma's zijn interactief, prikkelen de zintuigen en moedigen actieve deelname aan.

Onderwijs

In 2025 ontvingen we scholen uit het primair en voorgezet onderwijs. Naast onze programma's over het leven op het Muiderslot, boden we programma's aan over groen, poëzie en water.

In totaal kwamen 11.125 leerlingen op bezoek.

Aanvullend bereikten we als projectleider Cultuureducatie met Kwaliteit in totaal 5.353 leerlingen van negentien scholen in onze gemeente Gooise Meren.

Cijfers op een rij:

- 8.478 leerlingen uit het primair onderwijs
- 1.631 leerlingen uit het voortgezet onderwijs
- 50 leerlingen uit het speciaal onderwijs
- 65 studenten uit MBO/HBO
- 1.260 deelnemers overig educatief aanbod

Creatieve educatieprogramma's

Dankzij het nieuwe Kasteelatelier (2024) konden we onze educatieve programma's verder ontwikkelen en uitbreiden met creatieve workshops. Na een rondleiding door het kasteel, kunnen leerlingen en deelnemers nu ook zelf werken en aan de slag met erfgoed in het kasteelatelier. In nauwe samenwerking en in overleg met partnerscholen sluiten onze programma's nog scherper aan op schoolcurricula.

Cultuureducatie met Kwaliteit: het Muiderslot als regionale motor

Het Muiderslot is trots dat wij opnieuw projectleider zijn van het project Cultuur met Kwaliteit (CmK4). In de periode 2025-2028 ondersteunen we scholen in de gemeente Gooise Meren bij het vormgeven van hun cultuuronderwijs en het verankeren hiervan in het curriculum. In deze rol verbindt en stimuleert het Muiderslot co-creatie tussen scholen en lokale, culturele organisaties om programma's aan te laten sluiten bij het onderwijs. Verder ondersteunen we beleidsvorming en bouwen we aan een netwerk van cultuurcoördinatoren en lokale culturele instellingen om kennis en deskundigheid te bevorderen.

Via CmK bereikten we in 2025:

- 4.957 leerlingen in het primair onderwijs
- 396 leerlingen in het voortgezet onderwijs

De focus lag op co-teaching, teamtrainingen, duurzame samenwerkingen en maatwerk. Het Muiderslot is hierin een actieve verbinder. We brengen scholen en culturele partners bij elkaar en bouwen aan langdurige trajecten.

Primair onderwijs: leren door doen

In het primair onderwijs groeide de belangstelling voor thema's als water, groen en wonen. Deze programma's zijn verder verdiept en uitgebreid met doe-activiteiten in het Kasteelatelier, waar reflectie en verbeelding centraal staan. Door te kijken, te ervaren en zelf te ontdekken ontstaat meer plezier en betrokkenheid bij de leerlingen.

Ook programma's voor grotere groepen bleven aantrekkelijk. Met het prentenboek *Op Kasteelavontuur* en de nieuwe bovenbouwvariant *Het Kasteelmysterie: Wie heeft de graaf vermoord?* onderzoeken leerlingen zelfstandig het kasteel.

Traditiegetrouw logeerde de Sint vanaf half november op het Muiderslot. Het educatieprogramma *Het Kasteel van Sinterklaas* combineerde gedurende de sinterklaasperiode historische kennis met speels leren voor groep 1 t/m 4.

Partnerscholen: bouwen aan duurzame relaties

We kiezen bewust voor langdurige samenwerkingen waarin wederkerigheid centraal staat. In 2025 verdiepten we de meerjarige partnerschappen met de Jozefschool en KC Muiderkring uit Muiden en Elan Primair (speciaal onderwijs) uit Huizen. Voor elke school ontwikkelden we programma's op maat, afgestemd op specifieke wensen en het curriculum. Daarnaast verzorgden onze museumdocenten lessen op school. Het partnerschap met KC Muiderkring kreeg meer richting. Nieuw is de samenwerking met Yuverta Naarden, een vmbo-school met focus op groen en water. In 2026 wordt dit partnerschap verder uitgebouwd.

Natureducatie: erfgoed in de grond

Sinds 2023 is het schooltuinenprogramma structureel opgenomen in ons onderwijsaanbod. Leerlingen van groep 6 van de Jozefschool zaaien, wieden en oogsten van maart tot juli in de schooltuinen van het Muiderslot. Ze leren over vergeten groenten, historische eetgewoonten en de relatie tussen natuur en cultuur. Het programma eindigt met een gezamenlijke kookles

en feestelijke maaltijd in de kasteeltuinen. Ook leerlingen van KC Muiderkring volgden een reeks groenlessen op school. Zodoende maken we het groene erfgoed letterlijk tastbaar voor leerlingen in de regio.

Water: vriend of vijand

Water is niet alleen een historisch thema. Het is een actueel vraagstuk. Actueler dan ooit. Daarom werd in 2025 ons watereducatieprogramma verder doorontwikkeld. Leerlingen bekijken de nieuwe waterfilm, doen een 'over de streep'-activiteit en sluiten af met een discussiespel over waterbeheer en toekomstscenario's. Zo verbinden we ons als middeleeuwse waterburcht met hedendaagse klimaatvraagstukken.

Juniorgidsen: eigenaarschap

Bij het programma Juniorgidsen wordt niet alleen over geschiedenis geleerd, maar leren kinderen verantwoordelijkheid en leiding nemen. Leerlingen uit groep 8 van de Jozefschool namen voor één middag de rol van museumdocent over. Na een training begeleidden zij bezoekers door het kasteel. Het programma heeft een theateraal karakter en sluit aan bij het Muiderslot als oudste podium van Nederland.

Creatief met taal

Met de koers richting creatief schrijven en theatervaardigheden startte een nieuw programma voor groep 6 van KC Muiderkring. Tijdens de Kinderboekenweek werkte schrijver en writer in residence Linda Dielemans samen met leerlingen. Zij gaf een les creatief schrijven en op school maakten de leerlingen een tableau Vivant bij haar boek *Koningsspel*. Het gedicht dat Dielemans op het Muiderslot schreef, werd bovendien als poëzieposter verspreid onder scholen in de hele regio.

Voortgezet onderwijs: stem & identiteit

Het aanbod voor het voortgezet onderwijs kreeg in 2025 verdere verdieping. Met programma's rondom taal, identiteit, vrijheid en creativiteit worden jongeren uitgedaagd hun eigen stem te laten horen.

Het poëzieproject Kasteeljuweel vond twee keer plaats (met de thema's Liefde en Vrijheid). Leerlingen maakten kennis met uiteenlopende vormen van poëzie: van klassieke dichtvormen tot rap en spoken word. De feestelijke finale vond plaats in de Ridderzaal, waar leerlingen hun werk voordroegen aan publiek. Een vakjury selecteerde drie winnende bijdragen per editie. "In 2025 zijn we gestart met het opbouwen van duurzame samenwerkingen met scholen in het voortgezet onderwijs, in het bijzonder met vmbo-scholen. De samenwerking met Yuverta Naarden vormt een belangrijke bouwsteen voor verdere groei binnen het vmbo.

Beroepsonderwijs: leren in de praktijk

Het Muiderslot is een leerplek met ruimte voor ontwikkeling. Door studenten volwaardig mee te laten werken, ontstaat er een veilige plek om je te ontwikkelen. In samenwerking met ROC Hilversum ontwikkelden studenten Onderwijsondersteuning in het kader van het vak 'Levensrecht Leren' onderwijsprogramma's voor in het museum. Hierbij deden zij praktijkervaring op binnen een museale omgeving, begeleid door professionals.

Nieuw in 2025 is de samenwerking met Yuverta Naarden, waar zeven leerlingen van de pre-entreegroep één dagdeel per week stage lopen op het Muiderslot. Zo ontwikkelden zij werknemersvaardigheden in een veilig begeleide leeromgeving.

Naschoolse educatie: verwondering en plezier

Met de nieuw opgerichte Kasteelclubs biedt het Muiderslot ontdekking buiten schooltijd, waarin creativiteit, erfgoed en ambacht samenkomen.

Kasteel Kunstclub

De Kasteel Kunstclub bestaat uit atelierlessen in de middag voor kinderen van 8 tot en met 12 jaar. Onder begeleiding van een museumdocent en een kunstenaar uit de regio werken de deelnemers aan een creatief programma dat is geïnspireerd op het kasteel, de collectie en de tuinen. Van etsen tot ecoprint en historische verf maken. Elke reeks eindigt met een expositie in het Kasteelatelier.

Kasteel Kookclub

De kookclub is een naschoolse cursus voor kinderen van 8 tot en met 12 jaar waarin de deelnemers worden omgetoverd tot kasteelkoks en werken met middeleeuwse en 17e-eeuwse recepten uit historische kookboeken. Er wordt gewerkt met seizoensgebonden producten en kruiden uit de kasteeltuinen. De grote finale is een banket voor familie en vrienden, met gerechten zoals warmoes, en pasteien. Hiermee bereiken we een nieuwe doelgroep en maken we geschiedenis letterlijk proefbaar voor een jong publiek.

Samen@Muiderslot: verbinden en meedoen

Het Muiderslot is een open ontmoetingsplek waar onverwachte gesprekken ontstaan en waar verschillende perspectieven zichtbaar worden. Waar je luistert naar en leert van elkaar. 2025 stond in het teken van verdere stabilisatie en verdieping van onze meerjarige ontwikkelingen op het gebied van inclusie, toegankelijkheid en participatie. Als rijksmuseum van en voor iedereen stimuleren we actief de deelname van mensen voor wie een museumbezoek niet vanzelfsprekend is. Dit doen we in samenwerking met sociaal-maatschappelijke partners, ervaringsdeskundigen en collega-instellingen. Afgelopen jaar ontvingen we circa 800 bezoekers met onze programma's in samenwerking met sociale partners.

Toegankelijkheidsadviseurs

Sinds 2020 werkt het Muiderslot samen met Vereniging LFB, de landelijke belangenorganisatie door en voor mensen met een verstandelijke beperking. Adviseurs met een licht verstandelijke beperking of autisme adviseerden ons in 2025 over de teksten voor vernieuwde Museumroute, over prikkelgevoeligheid en begrijpelijkheid van de vernieuwde website. Tijdens de **Week van de Toegankelijkheid** traden zij op als museumgids in het kasteel.

Beleving voor iedereen

We maakten optimaal gebruik van het buitenterrein, zodat ook bezoekers in een rolstoel konden deelnemen aan activiteiten in de tuinen. Voor mensen met een auditieve beperking zijn uitgeschreven versies van de audiotours beschikbaar. De rondleiding **Aanraken Verplicht**, speciaal ontwikkeld voor mensen met een visuele beperking, bood een zintuiglijke ervaring van het kasteel en de omgeving. Het **Ambachtenfestival** vormde een hoogtepunt. Bezoekers konden materialen en objecten aanraken, zoals gesmede wapens, maliën, harnassen, middeleeuws keramiek, pijlen en bogen.

Iedereen doet mee

Samen met Versa Welzijn organiseerden we in 2025 twee edities van de **Groene Zomerschool** voor kinderen van 8 tot en met 12 jaar. Het programma richtte zich op kinderen uit gezinnen met weinig leefgeld of die niet op vakantie kunnen. Op Bevrijdingsdag organiseerden we het jaarlijkse **Vrijheidsdiner**, waarbij inwoners van Gooise Meren met elkaar in gesprek over vrijheid, democratie en mensenrechten. Ook buiten de muren waren we actief via lezingen bij Bibliotheek Gooi+ en Vivium Zorg.

Verder ontvingen we in samenwerking met de **VoorleesExpress** kinderen bij wie thuis weinig wordt voorgelezen. In het kasteel lasen we samen verhalen en vergrootten we taalplezier en fantasie. Het **Taalcafé** groeide verder uit tot een regionaal programma waarin anderstaligen hun Nederlands oefenden. En nieuw in 2025 waren de prikkelarme openstellingen, met gedimde verlichting, minder geluid, rustruimtes en aangepaste tijdsloten.

Verbinding en ontmoeting

Erfgoed krijgt betekenis als het gedeeld wordt. Daarom zetten wij ons erfgoed bewust in als plek van verbinding. In het vijfde jaar van onze samenwerking met Stichting Maatjesproject Gooi- en Vechtstreek stond ontmoeting opnieuw centraal. We gingen **samen koken** en deelden verhalen met elkaar. Deze activiteiten werkten wederom verbindend en droegen bij aan het **tegengaan van eenzaamheid**. Ook het **Ratatouille-diner**, een jaarlijks samenwerkingsproject met sociale partners binnen Gooise Meren, vond in 2025 twee keer plaats. Daarnaast ontvingen we **nieuwkomers** via het gemeentelijke programma Tour in Gooise Meren, waarbij deelnemers kennismaakten met de Nederlandse geschiedenis en cultuur.

Maatschappelijke betekenisgeving

We zoeken actief naar manieren om van betekenis te zijn. Dat doen we onder andere door in bijzondere situaties ruimte te bieden en iets terug te geven, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van tickets voor kinderen en families bij een laatste wens. Een bijzonder voorbeeld hiervan was het faciliteren van een intieme bruiloft voor een gezin via Stichting TuTu, een stichting die ongeneeslijk zieke ouders ondersteunt bij het maken van blijvende herinneringen met hun kinderen. Dat is de kern van het Muiderslot: betekenis, verbinding en menselijkheid.

Sociale Impact Monitor

We hebben een eigen Sociale Impact Monitor ontwikkeld om onze inspanningen op het gebied van sociale en maatschappelijke impact vast te leggen. Hiermee meten we onze prestaties rondom toegankelijkheid, inclusie en participatie. Dit stelt ons in staat om onze doelen te verbeteren en aan te scherpen.

Sociale impact monitor

Het Muiderslot van en voor iedereen

Onze ambities

- Cultuur en erfgoed toegankelijk maken voor wie dat niet vanzelfsprekend is
- Uitbreiden van duurzame samenwerkingen met sociale partners
- 1.500 actieve deelnemers bereiken en verbinden per jaar

Bereik in cijfers

- In 2025: > 800 actieve deelnemers bereikt met onze sociale activiteiten
- + 300 deelnemers sinds 2023 = 60% groei in 3 jaar
- In 2021 gestart met 2 sociale partners (Stichting Maatjesproject en Vereniging LFB).
- In 2025 uitgebreid naar 15 vaste sociale partners = 650% groei in 4 jaar

Verbinden & Ontmoeten

- Samen koken tegen eenzaamheid
- Vrijheidsdiner op 5 mei
- Lezingen + trainingen voor ouderen
- Taalcafés voor nieuwkomers
- VoorleesExpress voor taalplezier kinderen

Toegankelijkheid als vaste werkwijze

- Iedereen doet mee op het Muiderslot
- Advies van onze toegankelijkheidsadviseurs wordt structureel meegenomen
- Audiotours en museumteksten in begrijpelijke taal
- Rondleiding 'Aanraken Verplicht' voor visueel beperkten
- Prikkelarme openstellingen
- Buitenterrein Muiderslot compleet fysiek (rolstoel)toegankelijk
- Geplastificeerde audiotours voor bezoekers met auditieve beperking

Educatie & Gelijke kansen

- Groene Zomerschool (8-12 jaar)
- Programma's voor kinderen die niet op vakantie kunnen
- Ontvangst nieuwkomers in Gooise Meren Tour

4. Collectie

4. Collectie

Het hart van het Muiderslot

Zonder collectie geen rijksmuseum. De collectie van het Muiderslot is geen verzameling objecten alleen. Het is geheugen, materiaal, landschap, meerstemmigheid en sfeer. Van middeleeuwse kisten tot hedendaagse interventies: samen vormen zij het fundament onder het verhaal dat wij vertellen. Wij beheren, onderzoeken, presenteren en actualiseren de collectie van Nederland. Niet om haar statisch te tonen, maar om haar betekenisvol te houden. Voor nu én voor de generaties na ons.

Samenstelling van de collectie: materieel, levend en hedendaags

Sinds 1878 beheert het Muiderslot de collectie van Nederland. Deze bestaat uit historische objecten (materiële collectie), levend erfgoed (groene collectie) en hedendaagse reflecties (moderne kunstwerken). Samen vertellen ze iets over vroeger, maar ook over het nu en de toekomst. In 2025 werd deze gelaagdheid zichtbaarder dan ooit, mede door de herinrichting van de vernieuwde Museumroute en de integratie van hedendaagse kunst in de vaste opstelling. De collectie is eigendom van de rijksoverheid en Stichting Rijksmuseum Muiderslot en wordt verrijkt door bruiklenen via langdurige partnerschappen. In 2025 zijn overeenkomsten met het Nationaal Militair Museum en het Rijksmuseum Amsterdam verlengd en verstevigd.

Het heden spreekt mee

In 2025 kocht Stichting Rijksmuseum Muiderslot zes werken aan. Deze werken versterken de dialoog tussen verleden en heden. Ze zijn een statement: geschiedenis is nooit af. We vinden het belangrijk om ruimte te geven aan perspectieven die historisch minder zichtbaar waren. Daarom richtten we ons actief op het aankopen van werken van vrouwelijke kunstenaars, die nog altijd aanzienlijk minder vertegenwoordigd zijn in museale collecties. Met deze keuzes willen we het kunsthistorische narratief verbreden en verrijken.

Overzicht aankopen 2025:

- Alfhild Sarah Külper – The Wall (2025), wol
- Bas Somers – The Falk (2025), roestvrijstaal en leer
- CAKtwo – Mierakel (2022), betonijzer met klei
- Janne de Jong – Bedreigd boeket (2021), Oost-Indische inkt, marker en kleurpotlood
- Louise te Poele – Cheese (2013), ultra chrome afdruk
- Stine Berg Evensen – Papieren bloemen (2025), papier

Herinrichting Museumroute: meerstemmig en eigentijds

Op 11 september 2025 werd de vernieuwde Museumroute officieel geopend. Met ontwerp van Studio Ilona Laurijssse werd de vaste opstelling fundamenteel herzien. De herinrichting had als doel het Muiderslot toegankelijker, scherper, meerstemmiger én museaal sterker te maken.

De collectie speelt een nadrukkelijke rol in de presentatie.

Daarnaast is hedendaagse kunst structureel geïntegreerd in de opstelling en de historische context van het kasteel. Niet als losse decoratie, maar als gesprekspartner met het verleden. Zo bieden we bezoekers nieuwe inzichten. Bovendien versterken nieuwe zaalteksten, vaste afzettingen en een vernieuwde audiotour zowel de beleving van de bezoekers als de bescherming van de collectie.

Transparantie hoort bij onze werkwijze. Het museum bleef daarom tijdens de werkzaamheden open. Bezoekers keken zo letterlijk mee achter de schermen van de vernieuwing van het museum.

Collectiebeheer: zorg met ruggengraat

Collectiebeheer staat nooit stil. Het vraagt onze continue aandacht. Sinds mei 2025 versterkt een extra collectiemedewerker Beheer & Behoud daarom het team. We hebben opnieuw een uitgebreide risicoanalyse uitgevoerd en de uitkomsten verwerkt in het nieuwe collectiemeerjarenplan.

Collectiezorg is ook constant vooruitdenken. Een belangrijk traject hierbinnen is de uitfasering van het zolderdepot. Kwetsbare objecten zijn ondergebracht bij Helicon en CC NL. De laatste verplaatsingen volgen in 2026.

Restauraties 2025: vakmanschap in detail

In 2025 vonden meerdere restauraties en onderhoudsrondes plaats:

- Het schilderij *P.C. Hooft en zijn vrienden* op het slot te Muiden (1840-1844) keerde na restauratie terug op zaal.
- Wortelzuiltjes in de tuin werden gereinigd en onderhouden.
- Onze topstukken, de middeleeuwse kisten en het beeld van Florian, kregen nieuwe vitrines op maat.
- Alle kroonluchters op zaal zijn gereinigd en gerestaureerd.
- Een van de originele houten deuren, een collectiestuk, werd gerestaureerd en teruggeplaatst.
-

Bruiklenen: delen is versterken

Door collectie in beweging te houden, blijft zij relevant. Het Muiderslot staat daarom open voor het uitlenen van de collectie, mits museaal verantwoord. Ook in 2025 werden diverse objecten uitgeleend aan verschillende musea, waar zij in nieuwe contexten werden getoond en zo een breder publiek bereikten. Door deel te nemen aan tentoonstellingen elders draagt het Muiderslot bij aan kennisdeling binnen de sector én blijft de collectie onderdeel van nationale en internationale verhalen.

Collectieprojecten: betekenis in context

Met diverse projecten maken we de collectie van het Muiderslot toegankelijk voor iedereen. Sinds 2019 loopt ons overkoepelende collectieproject *Art of Connecting*. Dit heeft als doel om de verbindingen rondom het Muiderslot in beeld te brengen. Dit doen we onder meer door het verbeteren van onze kennisbank en collectiedata (volgens het principe bruikbaar, houdbaar, zichtbaar).

Dit gaat verder dan alleen intern gebruik. Juist het verbinden van onze collectie buiten de kasteelmuren is belangrijk. Daarom sloten we in 2025 (opnieuw) aan bij de Queer Geschiedenismaand, de Maand van de Geschiedenis, de Dag van het Kasteel en het Erfgoedfestival. Dankzij deze initiatieven kunnen we onze collectie in verschillende contexten laten zien en een breder publiek bereiken.

Koloniale geschiedenis en slavernijverleden

We blijven expliciet aandacht besteden aan de koloniale geschiedenis van het kasteel en de bewoners. Daarbij verbinden wij lokale en nationale geschiedenissen en gaan wij actief in gesprek met ons publiek over de doorwerking ervan in het heden.

Een belangrijk aanknopingspunt hierin is P.C. Hooft, die in de 17e eeuw op het Muiderslot woonde. Zijn tijd viel samen met de periode waarin wereldwijde handelsnetwerken zich snel uitbreidden en Nederland nauw betrokken raakte bij koloniale handel en exploitatie. Met de presentatie Tropische Planten maakten we ook in 2025 de verbinding concreet en tastbaar. In de kasteeltuin en de tropische kas ontdekten bezoekers hoe de exotische planten uit de kasteeltuinen hier vroeger terechtkwamen en welke koloniale handelsstromen daaraan ten grondslag lagen. Zo werd zichtbaar hoe botanische verzamelingen verbonden zijn met mondiale machtsverhoudingen en het slavernijverleden.

Aansluitend op de presentatie organiseerden we tuintours, waarin gidsen samen met bezoekers in zowel de geschiedenis als het groen doken. Tijdens deze rondleidingen was expliciet aandacht voor de herkomst van planten, over handel en uitwisseling.

Collectie- en groenvrijwilligers: de stille kracht van het Muiderslot

Onze collectie- en groenvrijwilligers zijn onmisbaar. Hun enthousiasme en inzet zijn van groot belang en zorgen voor effectief collectiebeheer. Onze collectievrijwilligers maken de museumzalen schoon, helpen bij het controleren en afstoffen/schoonmaken van objecten en ondersteunen bij projecten als standplaatscontrole en objectfotografie. De groenvrijwilligers zetten zich, onder leiding van onze tuinconservator/hortulanus, in voor het groene erfgoed.

Behoud met kennis, lef en verantwoordelijkheid

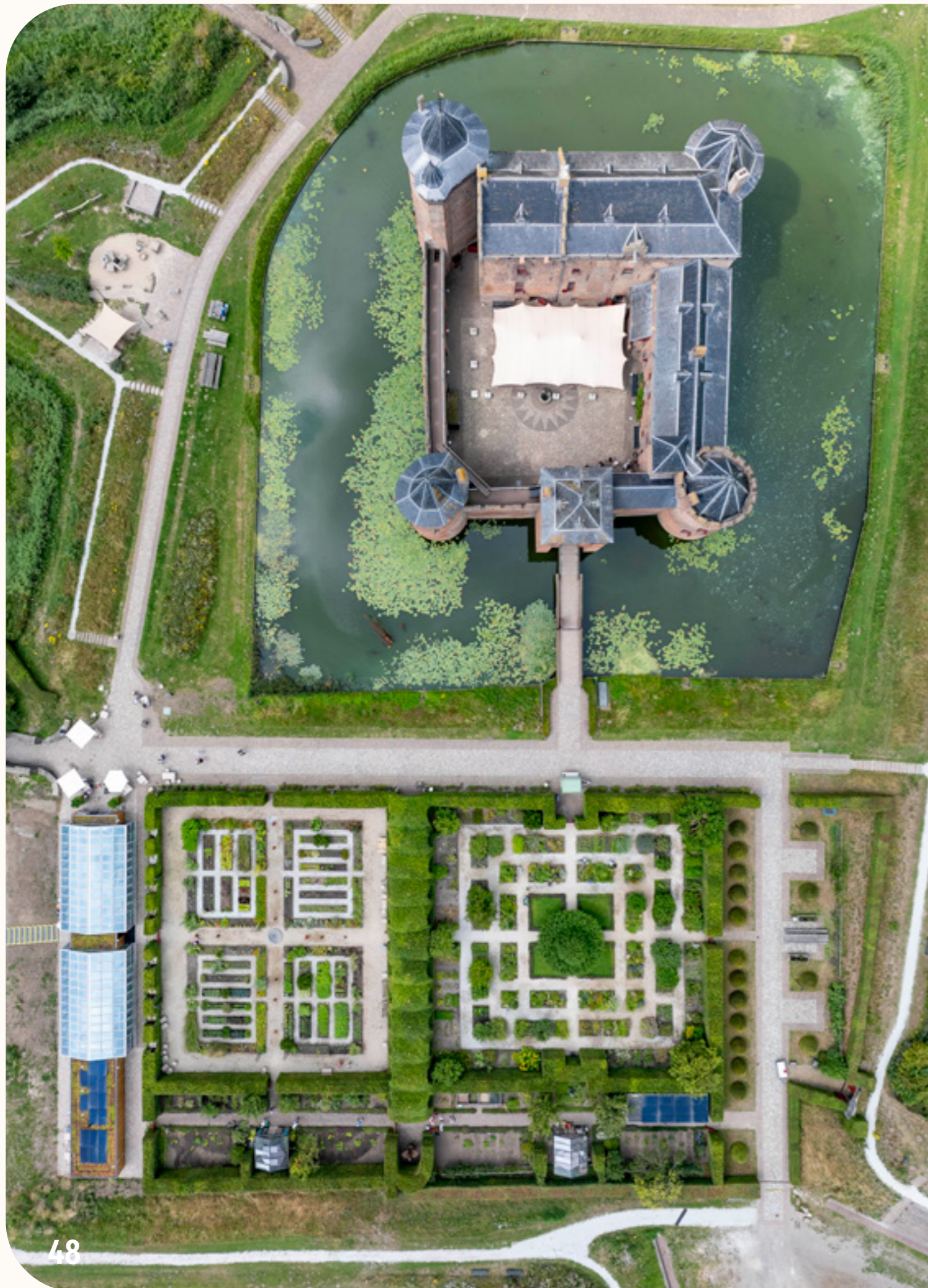
De collectie van het Muiderslot is geen statisch bezit. Zij vraagt kennis, onderhoud, visie en lef. In 2025 hebben wij niet alleen beheerd, maar actief ingezet op verdieping, vernieuwing en verbinding van onze collectie. Dit onder andere door de collectie uit te breiden met moderne kunst. Zo blijft het Muiderslot een plek waar verleden en heden elkaar ontmoeten. Met zorg, met kennis en met overtuiging.

5. Gebouwen en terrein

5. Gebouwen en terrein

Zeven eeuwen verantwoordelijkheid

Het Muiderslot is een levend rijksmonument van ruim zeven eeuwen oud. Het is een dynamische plek waar geschiedenis leeft. Stichting Rijksmuseum Muiderslot is volledig verantwoordelijk voor het reguliere en groot onderhoud van gebouw en terrein. Het eigendom ligt bij de Staat, de verantwoordelijkheid voor uitvoering bij ons. We worden ondersteund vanuit de Erfgoedwet en met een structurele bijdrage van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW). De uitvoering van onderhoud vraagt om deskundigheid, lange adem en scherpe prioritering. Onze organisatie werkt met kennis van monumentenzorg, met respect voor het historische karakter én met oog voor de eisen van deze tijd.

Werken aan een toekomstbestendig Muiderslot

Monumentaal erfgoed vraagt om planmatige zorg. Daarom werken wij met een jaarlijks geactualiseerd Meerjarenonderhouds- en Investeringsplan (MOIP), opgesteld in samenwerking met TPAHG Architecten. Hierin worden onderhoud, restauraties en verduurzaming integraal benaderd.

De onderhoudssubsidie vanuit het ministerie van OCW is taakstellend. Dat betekent dat keuzes soms scherp zijn. Het MOIP is daarop aangepast en versoepeld, zonder concessies te doen aan veiligheid en museale kwaliteit. Wij blijven in voortdurende dialoog met OCW en het Rijksvastgoedbedrijf over de balans tussen middelen en monumentale verantwoordelijkheid. Groot onderhoud en verduurzaming vragen om structurele investeringen.

Onze eigen ambitie houden we altijd glashelder voor ogen: het Muiderslot veilig, toegankelijk en toekomstbestendig houden. Voor bezoekers, medewerkers én volgende generaties.

Onderhoud 2025: vakwerk onder complexe omstandigheden

Groot schilderwerk buitenzijde

Begin 2025 is het groot schilderwerk aan de buitenzijde van het kasteel afgerond. De logistiek rondom de slotgracht vereiste inzet van pontons en hoogwerkers. Tegelijkertijd zijn losse kleine herstelklussen meegenomen om efficiënt gebruik te maken van beschikbaar materieel. Huidige extremere weersomstandigheden leggen extra druk op het houtwerk. Daarom wordt frequenter onderhoud aan luiken en deuren noodzakelijk om houtrot te voorkomen. Preventie is hier essentieel.

Herinrichting en openstelling diverse ruimten

De herinrichting van de Museumroute betekende bouwkundige ingrepen zoals: opnieuw stucen, schilderen en verbeteren van museale presentaties. Dit traject duurde enkele weken. Het kasteel bleef tijdens deze werkzaamheden open. Dit bood een mooie kans om bezoekers een inkijk te geven in het zorgvuldige werk dat het onderhouden van een kasteel met zich meebrengt. In 2025 werd bovendien een van de torens opnieuw opengesteld voor publiek. Ook de Kapelaanskamer werd volledig ingericht voor de presentatie *Muiderslot: De achtertuin van Amsterdam* en heropend voor publiek.

De Tuinkamer: duurzaamheid als uitgangspunt

In maart 2025 is het nieuwe museumcafé De Tuinkamer opgeleverd. Het gebouw is uitgerust met een warmtepomp, zonnepanelen en moderne installaties. Het groene dak op dit gebouw versterkt biodiversiteit en waterbuffering. Sedum en kruidenpluggen creëren een nieuwe ecologische laag op het terrein.

De horeca is met dit nieuwe gebouw uit het kasteel gehaald. Dat zorgt voor betere spreiding, minder belasting van het monument en meer toegankelijkheid voor onze bezoekers. De Tuinkamer en de sanitaire voorzieningen zijn volledig rolstoeltoegankelijk, een belangrijke stap in fysieke inclusie.

Techniek en verduurzaming: voorbereid op de toekomst

Verduurzaming is geen los project, maar een doorlopende lijn in onze bedrijfsvoering als organisatie. Het Muiderslot overlegt sinds 2020 actief met collega rijksmusea over verduurzaming. We houden ons bezig met het onderzoeken en implementeren van verschillende verduurzamingsmogelijkheden. Een belangrijk aspect is het voldoen aan de toekomstige wettelijke eisen, zoals het verminderen van energieverbruik. De volgende stap in het verduurzamingsproces is het vervangen van de luchtbehandelingskasten en volledig overgaan op Ledverlichting.

Afgelopen jaar is wederom een belangrijke stap gezet: het vervangen van alle verlichting in het kasteel naar energiezuinige LED. Om flexibel te zijn, is gekozen voor rails- en spots-systemen. Dit jaar zijn we begonnen met de verlichting van de Torenroute, waarmee we niet alleen energie besparen maar ook de beleving voor bezoekers verbeteren.

Vergroening en biodiversiteit

Het behoud van de natuurlijke omgeving van het terrein en de kasteeltuinen is een van de speerpunten van het Muiderslot. Zij vormen groene stapstenen in het landschap en de regio. Met ons Groenplan 2025-2028 lopen wij als museum voorop. Als enige museum hebben wij een plan ontwikkeld voor een natuurbewust beheer van het terrein, met oog voor het historische landschap. De vergroeningswerkzaamheden worden uitgevoerd volgens dit gefaseerde plan. De uitvoering en afstemming gebeurt in samenwerking met onze partner en erfgoedhovenier Hoefakker (ERM-gecertificeerd). ERM-gecertificeerd betekent dat een bedrijf officieel erkend is voor het werken aan monumentaal erfgoed volgens vastgestelde kwaliteitsrichtlijnen. Biodiversiteit is leidend. We werken samen met diverse natuurorganisaties en vogelwerkgroepen. Bij het verwijderen en aanbrengen van groen houden we rekening met inheemse planten, zodat

insecten hiervan kunnen profiteren. De buitenkant van de vestingwallen wordt bewust niet beheerd om ruimte te geven aan de natuur.

In 2025 zijn de heggen rondom de vormbomen aangepast om zicht op de historische Kazemat (bunker) vrij te maken. Verder zijn de eerste voorbereidingen getroffen voor de transformatie van het toernooiveld naar een picknickweide. Zo hebben we heggen verwijderd om ruimte te creëren voor een groen en toegankelijk recreatiegebied. De bomen op de binnenplaats bleken te oud en moesten in verband met veiligheid verwijderd worden. Ter compensatie stelden we het Bomenplan Muiderslot op, waarin we locaties hebben onderzocht en aangewezen waar nieuwe bomen gepland kunnen worden.

Na oplevering van De Tuinkamer is het omliggende terrein opnieuw ingericht, inclusief een toegankelijke trap in de wal en aangepaste zichtlijnen richting de kasteeltuinen. Daarnaast zijn beregeningsinstallaties vernieuwd en verouderde elektra vervangen.

Groene Impactmonitor

Meten is weten. Daarom hebben wij vanaf 2025 een eigen Groene Impactmonitor ontwikkeld om onze duurzaamheidsinspanningen in vast te leggen. Hiermee meten we onze prestaties op het gebied van energieverbruik, afvalreductie en biodiversiteit. Dit stelt ons in staat om onze doelen voortdurend te verbeteren en aan te scherpen.

Duurzame bedrijfsvoering: cultuur van bewustzijn

Duurzaamheid stopt niet bij techniek. Het gaat om een gedeelde ambitie, gedragen door en voor de mensen van het Muiderslot. Sinds 2023 beschikt het Muiderslot over een Green Team. Dit team brengt verduurzaming binnen de organisatie onder de aandacht en bestaat uit medewerkers van verschillende afdelingen. De afgelopen jaren zijn al verschillende stappen gezet: op kantoor wordt afval gescheiden, steeds meer medewerkers komen met de fiets naar het werk, het papierverbruik is drastisch verminderd en er is meer aandacht voor zorgvuldig water- en energiegebruik.

In 2025 is het Green Team in nieuwe samenstelling actief geworden. Het nieuwe team heeft nieuwe doelen opgesteld voor de komende jaren, gericht op praktische verbeteringen én gedragsverandering binnen de organisatie. Zo werken we stap voor stap aan een duurzamer Muiderslot.

Oud monument, vernieuwende ambities

Het Muiderslot staat stevig. Maar stevigheid vraagt voortdurende investering. Wij combineren monumentenzorg met toekomstgericht denken. Wij durven keuzes te maken binnen beperkte middelen. Wij investeren zelf actief in duurzaamheid, biodiversiteit en toegankelijkheid. Met kennis van zaken. Met respect voor het verleden. En met de ambitie om dit monument ook de komende eeuwen relevant te houden. Met oog voor de mens en de natuur.

Groene impact monitor Het muiderslot op weg naar klimaatneutraliteit in 2050

Onze ambities

- Meer biodiversiteit
- Publiekprogramma's aanbieden, informatie delen en samenwerkingen aangaan
- 95% reductie van onze CO₂ uitstoot

Energie & CO₂ uitstoot

Vanaf 2025: warmtepompen in gebruik

-55 ton CO₂ sinds 2021 = bijna 50% reductie in 4 jaar

Jaar	Elektriciteit (kWh)	CO ₂ Elektra (kg)	Aardgas (m ³)	CO ₂ Gas (kg)	Totaal CO ₂ (ton)
2025	180.012	48.243	6.017	12.840	61,1
2024	146.753	39.330	14.513	30.971	70,3
2023	151.403	49.660	15.496	33.068	82,7
2022	191.464	64.523	17.784	36.973	101,5
2021	181.924	77.682	18.594	38.768	116,5

Meer biodiversiteit

- Inzaaien bloemen en planten
- Gefaseerd maaibeeld
- Aanplant van bomen
- Geen pesticiden
- Ruimte voor vogels, spinnen en insecten

Hoe besparen we verder energie?

Installaties

- Isoleren en kieren dichten
- Van het gas af
- Warmtepompen & vloerverwarming
- Zonnepanelen

Bewustzijn

- Seizoensgebonden klimaatregeling
- Selectief ruimtes verwarmen
- Depot verplaatst
- Water slotgracht voor tuinbewatering

Bedrijfsvoering

- Gebruik Europese groene stroom
- Duurzame horeca
- Duurzaam inkoopbeleid
- Green Team
- Afstemming tussen collectie en gebouw

Programma & aanbod

- Duurzaamheid in ons verhaal naar bezoekers
- KlimaatExpositie
- Natuureducatie voor scholen
- Vegetarische horeca
- Activiteiten en rondleidingen rondom duurzaamheid

6. Organisatie, bestuur en toezicht

6. Organisatie, bestuur en toezicht

Een lerende en weerbare organisatie

Het Muiderslot is een compacte, professionele en wendbare organisatie. Wij combineren erfgoedkennis met publieksgericht ondernemerschap en maatschappelijke betrokkenheid. Waar nodig halen wij expertise van buiten. We werken we met duurzame partnerschappen en bieden ruimte aan jonge professionals om praktijkervaring op te doen.

Wij geloven dat professionele groei en persoonlijke ontwikkeling hand in hand gaan. Daarom investeerden wij in 2025 in trainingen, kennisontwikkeling en persoonlijke duurzaamheid van onze medewerkers. Bovendien ondersteunde onze kasteelyogi collega's in balans en veerkracht. Essentieel in een sector die continu in beweging is.

Museum cao

De huidige Museum cao loopt van 1 juli 2024 tot 30 juni 2026. Per 1 juli 2025 was er een structurele salarisverhoging van 3,5%. Er is één extra vakantiedag toegevoegd aan het verlofsaldo van de medewerkers. Alle functies zijn ingedeeld en vastgesteld in het nieuwe handboek functie-indeling.

Samen maken wij het Muiderslot

Het team van het Muiderslot bestaat uit medewerkers in vaste en tijdelijke dienst, freelancers, vrijwilligers en stagiaires. Samen vormen zij een organisatie waarin eigenaarschap, openheid en verantwoordelijkheid centraal staan. Vrijwilligers spelen een essentiële rol: zij werken in de tuinen, horeca, winkel en collectie. Het merendeel van de vrijwilligers (ca. 40) is actief in de tuinen. In 2025 vierden wij 25 jaar tuinvrijwilligers op het Muiderslot: een mijlpaal die het belang van langdurige betrokkenheid onderstreept.

In 2025 telden we:

- 17 medewerkers in vaste dienst (onbepaalde tijd)
- 28 medewerkers in tijdelijke dienst (bepaalde tijd)
- 4 ingehuurde zelfstandigen
- 72 vrijwilligers
- 3 stagiaires

Wij werken met een compacte kern en flexibele schil. Dat vraagt duidelijke rolverdeling, vertrouwen en professionele kaders.

Professionalisering en persoonlijke duurzaamheid

We streven naar een gezonde en creatieve werkomgeving. Juist in deze roerige tijden is het belangrijk aandacht te geven aan positiviteit, kracht en ontspanning. Elke tweewekelijkse meet-up (een online informatiebijeenkomsten met alle collega's) beginnen we daarom met een ademhalingsoefening onder begeleiding van onze kasteelyogi. In teamvergaderingen en in één op één gesprekken met medewerkers is er ruimte voor persoonlijke vraagstukken, uitdagingen en ambities.

Sinds enkele jaren werken MT en medewerkers onder begeleiding van een externe coach aan een organisatieontwikkeling. Dit ontwikkeltraject is gericht op betere samenwerking en bewustzijn van gedrag binnen onze organisatie. Het doel is een cultuur onderhouden waarin verschillen uitgesproken mogen worden, waarin feedback constructief is en waarin samenwerking duurzaam en effectief is.

Onze kernwaarde open betekent ook intern ruimte maken voor dialoog, tegengeluid en reflectie. Trainingen, workshops en teamdagen zijn structureel onderdeel van onze werkwijze. Scholing zien we als investering in kwaliteit.

Bijeenkomsten & ontmoeting

Collega's en vrijwilligers ontmoetten elkaar in 2025 op diverse momenten. Tijdens informatieve koffiebijeenkomsten, op openingen en tijdens uitjes zagen en spraken we elkaar. Het jaarlijkse medewerker- en vrijwilligersuitje was een bezoek aan collega-museum Singer in Laren.

Lerende organisatie

Als lerende organisatie biedt het Muiderslot ruimte aan stagiaires en werkervaringsplaatsen. Een voorwaarde om te kunnen starten is dat er een voldoende tijd voor begeleiding en aandacht is. Binnen de afdeling Bedrijfsvoering was er een stagiaire van Hogeschool van Amsterdam 3e jaars Bedrijfskunde. Daarnaast hebben we werkervaringsplaatsen geboden aan studenten van Elan College Huizen (ervarend leren op locatie) en 7 leerlingen van VMBO Yuverta Naarden.

Samenwerkingen en lidmaatschappen

Het Muiderslot werkt op allerlei manieren. Enkele voorbeelden van bestuurlijke werkzaamheden die medewerkers verrichten:

- De directeur-bestuurder (Annemarie den Dekker) is lid van het OAM (directeurenoverleg van Amsterdamse musea); lid van het Mondriaan overleg (regionaal netwerk van culturele instellingen in de regio), lid van het netwerk Topkastelen (informeel netwerk voor kennisdeling van 13 Nederlandse en 3 Vlaamse kastelen); voorzitter van de RvT van het Klimaatmuseum; lid van de RvT van OSCAM (Open Space Contemporary Art Museum); bestuurslid van Amsterdam Light Festival en bestuurslid van de Muiderkring. Daarnaast neemt zij zitting in diverse adviesraden en treedt op als dagvoorzitter.

- Hoofd Bedrijfsvoering & Groen (Sanne Heldens) is commissielid van het Platform biodiversiteit Gooise Meren en adviseert daarnaast organisaties op het gebied van duurzaamheid en organisatie.
- Hoofd Publiek, Educatie & Collectie (Irma Enklaar) adviseert vanuit &klaar diverse culturele instellingen op het gebied van educatie, toegankelijkheid en audiotours.
- De programmamaker (Ilias Zian) is bestuurslid van Stichting Moving Arts Projects, Stichting Storytelling Centre Amsterdam, Stichting collectief de Amazones en Stichting ArtWorlds. Ook is hij voorzitter van de Kunst en Cultuurcommissie Pride Amsterdam en lid Raad van Toezicht van ICK Dans.

Van links naar rechts: Maaïke Romijn, Chris Opgenoort, Astrid Elburg (voorzitter), Sebas van der Sangen, Jeanne Dekkers, Wasima Khan

Samenstelling Raad van Toezicht in 2025

Astrid Elburg (voorzitter)

Directeur Elburg Consultancy en docent Vrije Universiteit Amsterdam en Universiteit van Amsterdam, voorzitter van het Herdenkingscomité Slavernijverleden
Expertise: bestuur, cultuur, inclusie & diversiteit

Jeanne Dekkers

Directeur-architect Jeanne Dekkers Architectuur Delft
Expertise: bouwkunde, ondernemer

Wasima Khan

Jurist, onderzoeksjournalist Follow the Money
Expertise: juridisch, politiek, journalistiek, inclusie & diversiteit

Chris Opgenoort

General manager Delfins Beach Resort Bonaire
Expertise: financiën, bedrijfsvoering, horeca

Sebas van der Sangen

Hoofdredacteur gemeentelijke media / manager Concernmedia Gemeente Amsterdam
Expertise: communicatie/media, overheid/lokale politiek, kunst- en cultuur en LHBTI Nederland

Maaïke Romijn

Directeur Research & Education bij Naturalis, Nederlands Centrum voor Biodiversiteit
Expertise: museaal, biodiversiteit, ecologie, geschiedenis

De termijn van Jeanne Dekkers is inmiddels verstreken. Daarnaast heeft Wasima Khan haar functie als lid wegens persoonlijke redenen stopgezet. Vanaf eind 2025 is daarom op zoek gegaan naar een nieuw lid van de Raad van Toezicht, die in de loop van 2026 zal toetreden.

Raad van Toezicht: eerlijk, open en transparant

De Raad van Toezicht kwam in 2025 vijfmaal bijeen. Daarnaast vond frequent overleg plaats tussen directeur-bestuurder en individuele leden. De raad heeft zich gebogen over diverse strategische en organisatorische onderwerpen, waaronder de museale programmering, toegankelijkheid en inclusie, risicomanagement, cultureel ondernemerschap, governance en het functioneren van de directeur-bestuurder.

De samenwerking tussen directie en raad is open, kritisch en constructief. Betrokkenheid en toezicht op afstand zijn daarbij steeds in balans. De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen bezoldiging.

Governance Code Cultuur

We volgen de Governance Code Cultuur. Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht of Stichting Rijksmuseum Muiderslot deze Code naar behoren toepast.

De 8 principes van de Governance Code Cultuur vormen de leidraad voor de jaarlijkse zelfevaluatie van de raad, die besproken is met de directeur-bestuurder. Een belangrijke succesfactor van goed toezicht is de cultuur binnen de Raad. Die cultuur is open en constructief: er is ruimte voor reflectie en de leden zijn benaderbaar en merkbaar betrokken bij de organisatie. Bij besluitvorming toetsen de leden bij elkaar of ze voldoen aan de Code. Ze zijn zich bewust van hun eigen rol en communiceren zorgvuldig en transparant.

We kiezen voor een maatschappelijk betrokken Raad van Toezicht. De ambitie is om te blijven werken aan een inclusiever museum. De Raad hecht waarde aan diversiteit binnen het team, waarbij de leden zowel zichtbare als onzichtbare diversiteit nastreven. Tegelijkertijd werkt de Raad vanuit integraal en collegiaal toezicht. De raad is aanspreekbaar op de wijze van handelen. Samen met de directeur-bestuurder streeft de Raad van Toezicht ernaar om een waardengedreven, onafhankelijke, verbindende en integere raad te zijn. Een raad die integraal toeziet op de directeur-bestuurder, het besturingsproces én de omgeving.

Code Culturele Diversiteit en Inclusie

De waarden van de Code Diversiteit en Inclusie staan centraal in onze bedrijfsvoering. Het Muiderslot stelt zich open voor iedereen, ongeacht sekse, leeftijd, opleidingsniveau, beperking of (culturele) achtergrond. Omdat open één van onze kernwaarden is, vinden we het belangrijk dat we dit in de praktijk naleven.

Het Muiderslot is sinds 2021 lid van de Charter Diversiteit in Bedrijf van de Sociaal Economische Raad (SER). De SER ondersteunt organisaties bij het bevorderen van een gemêleerd personeelsbestand en een inclusief bedrijfsklimaat op het gebied van vijf dimensies: arbeidsvermogen, culturele diversiteit, gender, leeftijd en LHBTQI+.

Ons SER-lidmaatschap en samenwerkingen met maatschappelijke partners helpen ons om kennis op te blijven doen over inclusief personeelsbeleid en het bereiken van nieuwe doelgroepen. We voorzien onze vacatureteksten standaard van een diversiteitsparagraaf, wat bijdraagt aan een grotere diversiteit van sollicitanten. Het aantrekken van medewerkers met een diverse achtergrond blijft, mede vanwege het specialistische karakter van sommige functies, een uitdaging en dus een aandachtspunt in ons HR-beleid.

Inclusie (in de breedste zin van het woord) werd regelmatig besproken met medewerkers en vrijwilligers tijdens sollicitaties, bijeenkomsten en workshops. Ook in gesprekken met samenwerkingspartners blijven we (culturele) diversiteit en inclusie agenderen. Niet alleen theorie en praten, maar ook door te doen. Zo zijn er meerdere begeleide bezoeken geweest voor blinden en slechtzienden, doven, mensen die gevoelig zijn voor diverse prikkels en mensen met een fysieke of verstandelijke beperking. De waardevolle input die zij leverden, nemen we mee. Ze hebben geleid tot concrete verbeteringen in onze bezoekersbegeleiding, zoals aangepaste rondleidingen en beter begrijpelijke teksten in het museum.

Een inclusief museum zijn, gaat niet vanzelf. We blijven actief werken aan het voortdurend onder de aandacht houden van de principes van de Code door deze op de agenda te houden. We passen de Code Culturele Diversiteit en Inclusie toe op vier gebieden: publiek, programma, personeel en partners.

- **Publiek:** we blijven gesprekken voeren en organiseren ontmoetingen met niet-museumbezoekers die zich om verschillende redenen nu onvoldoende welkom voelen. Wat weerhoudt hen van een bezoek en wat zou er moeten gebeuren zodat ze wél komen?
- **Programma:** op ons podium nodigen we (nieuwe) makers met een cultureel diverse achtergrond uit. In alle educatieve en publieksprogramma's is ruimte voor meerstemmige perspectieven.
- **Personeel:** we werken aan een betere representatie en een inclusiever personeelsbestand. We werven via verschillende kanalen en diverse wervingsteksten. We kijken meer naar competenties en vaardigheden dan naar diploma's en werkervaring. Al jaren bieden we trainingen 'Unconscious bias' aan voor alle betaalde medewerkers van het Muiderslot. De trainingen maken ons bewust van onze aannames en onbewuste vooroordelen. Bovendien voeren we gesprekken met medewerkers en vrijwilligers over inclusie, zowel één op één als in groepsverband.
- **Partners:** bij de selectie van partners letten we bewust op inclusie en diversiteit. Via hen bereiken we een ander (en voor ons nieuw), publiek. Om projecten te intensiveren en bestendigen, kiezen we voor duurzame meerjarige samenwerkingen. Voorbeelden zijn de samenwerkingen met Stichting Maatjesproject (tegen eenzaamheid), Platform Gooise Meren Toegankelijk, KUBUS en Vereniging LFB.

Fair Practice Code

Het Muiderslot onderschrijft de Fair Practice Code en leeft deze na op punten als personeels-, vrijwilligers- en stagebeleid, scholings- en opleidingsmogelijkheden en het respecteren van cao's en honorariumrichtlijnen. Medewerkers worden betaald conform de museum-cao. Daarnaast hebben makers, kunstenaars en extern betrokkenen met wie we in 2025 samenwerkten, een eerlijke beloning ontvangen. Dit varieert van fotografen, podcastmakers, (geluids)technici, ontwerpers tot musici en artiesten. Bovendien bewaken we transparante afspraken over (auteurs)rechten, beeldgebruik en naamsvermelding.

Door structureel te werken met eerlijke tarieven en transparante afspraken, worden we als betrouwbare partner gezien door makers en freelancers. Dit draagt bij aan duurzame relaties en maakt het eenvoudiger om voor nieuwe projecten gekwalificeerde partners te vinden.

Het toepassen van de drie codes draagt bij aan bewustwording binnen onze organisatie en heeft geleid tot bewuster beleid en professionalisering van onze organisatie. De principes van goed bestuur, diversiteit en fair practice zijn integraal onderdeel van onze besluitvorming en samenwerking. Tegelijkertijd realiseren we ons dat dit een continu proces is. De komende jaren blijven we ons inzetten voor verdere verdieping en verankering van de codes binnen onze organisatiecultuur.

Digitale transformatie: toegankelijk en veilig

Digitale ontwikkeling is structureel onderdeel van onze strategie. In 2024 werd het digitale collectieportaal van Hortis gelanceerd. In 2025 is koppeling met Collectie Nederland en de Zuiderzeecollectie verder doorontwikkeld. We zien digitale transformatie als een belangrijk middel om erfgoed toegankelijker te maken. Digitale toegankelijkheid vergroot onze maatschappelijke reikwijdte. Tegelijkertijd vraagt dit om investering in ICT en cybersecurity. Cyberweerbaarheid blijft hierbij een prioriteit, mede gezien bredere maatschappelijke risico's.

Risicobeheer, veiligheid en weerbaarheid

Tijdens de bespreking van de jaarcijfers, in aanwezigheid van de accountant, behandelen we altijd het onderwerp risicobeheer. Daarnaast is veiligheid ieder jaar een vast agendapunt voor de Raad van Toezicht. De Raad wordt geïnformeerd over de voortgang van zowel de Bedrijfshulpverlening als de Collectiehulpverlening. In 2025 is de samenwerking met beveiligingsbedrijf Securitas gecontinueerd.

Risicomangement bij het Muiderslot beslaat maatregelen ter bescherming van bezoekers, medewerkers en de collectie. Dit omvat een hulpverleningsplan, een getraind BHV-team en cybersecurity voor bescherming van systemen en data. Maatregelen worden jaarlijks geüpdatet. In een veranderende wereld is erfgoed en cultuur een ankerpunt dat stabiliteit, continuïteit en rust kan bieden. In het afgelopen jaar heeft het ministerie OCW dringende adviezen uitgebracht aan collectiebeheerders en -eigenaren om extra aandacht te bieden aan het verhoogde risico op een hybride conflict. Dit past in de al lopende activiteiten omtrent het weerbaarder maken van de organisatie en collectie. We werkten actief aan het versterken van de organisatorische weerbaarheid door belangrijke processen verder te documenteren en af te stemmen. En binnen de Kring van Rijksmusea ontwikkelen we gezamenlijke kaders om museale instellingen beter te wapenen tegen onverwachte risico's. Hierdoor groeit zowel de individuele als sectorbrede veerkracht.

Stichting De Commissie van 1882

De Commissie van 1882 is al jarenlang verbonden met Rijksmuseum Muiderslot. In 1882 is de stichting opgericht voor de inwendige restauratie en verfraaiing van het Muiderslot. Vandaag ondersteunt de Stichting het Muiderslot financieel nog steeds, bijvoorbeeld met aankopen, restauraties of om de collectie beter zichtbaar te maken voor publiek.

Muiderkring

De Muiderkring is een divers gezelschap met leden uit het bedrijfsleven, wetenschap, literatuur, muziek, podium en beeldende kunsten. De kring heeft historische banden met het Muiderslot en komt minimaal twee keer per jaar bijeen op het Muiderslot om te dineren, te discussiëren en te musiceren. Het bestuur van de Muiderkring bestond in 2025 uit Annette de Vries (voorzitter), Elske van Holk (secretaris), Bert Meerstadt (penningmeester), Annelien van Bredenoord, Annemarie den Dekker, Erika Waardenburg, Liesbeth van der Pol en Maxim Februari.

Financiële ondersteuning

In 2025 ontving Rijksmuseum Muiderslot structureel subsidie van het ministerie van OCW. Extra financiële ondersteuning kwam van:

- Provincie Noord-Holland
- Waterschap Gooi & Vechtstreek
- Gemeente Gooise Meren
- Mondriaan Fonds
- Cultuurfonds
- De Bijll Nachenius Fonds
- Slingenberg Heymeijer Fonds
- Zadelhoff Fonds
- Stichting De Commissie
- Iona Stichting

Wij danken alle financiers!

7. Financieel verslag

7. Financieel verslag

Exploitatieresultaat en resultaatbestemming

Het museum sluit 2025 af met een exploitatieresultaat van -/- € 72.451.

Dankzij een zorgvuldig beheer van de algemene reserve en voldoende liquiditeit is de begroting sluitend gehouden, waardoor de continuïteit van onze activiteiten gewaarborgd blijft. Dit stelt ons in staat om onze ambities en culturele programmering op peil te houden. Concluderend laten de financiële risico's voor het Muiderslot zich kwalificeren als ruim voldoende tot goed

Financiële positie en treasury statuut

Bij het beheer van het vermogen werkt Stichting Rijksmuseum Muiderslot volgens een treasury statuut. Uitgangspunt is dat het museum geen of weinig risico wil lopen en dat het uitzetten en aantrekken van gelden gebeurt op basis van wet- en regelgeving. We streven naar een zo beperkt mogelijk risico met hoog rendement.

Samenstelling inkomsten

Het Muiderslot is een ondernemend museum en verdient een groot deel van haar inkomsten zelf. De verhouding eigen inkomsten en structurele subsidie is in 2025 uitgekomen op 68% versus 32% en is daarmee gestegen t.o.v. het afgelopen boekjaar (64% versus 36%). Voor een gezonde bedrijfsvoering en om toekomstige tegenvallende inkomsten vóór te zijn, proberen we zoveel mogelijk bijdragen van derden te realiseren. Dit om te voorkomen dat er onnodig aanspraak wordt gemaakt op het continuïteitsvermogen van de organisatie.

Baten en lasten

Baten	2025	Begroting	2024
Eigen inkomsten			
1. Publieksinkomsten binnenland (2+3)	1.808.570	2.391.943	1.788.350
2. Kaartverkoop	1.502.506	1.749.623	1.545.585
3. Overige publieksinkomsten	306.064	642.320	242.765
4. Publieksinkomsten buitenland	225.297	214.795	160.764
5. Totaal publieksinkomsten 1+4)	2.033.867	2.606.738	1.949.114
6. Sponsorinkomsten		150.000	
7. Vergoeding coproductent			
8. Overige directe inkomsten	1.312	150.000	1.041
9. Totaal overige directe inkomsten	1.312	150.000	1.041
10. Totaal directe inkomsten	2.035.179	2.756.738	1.950.155
11. Indirecte inkomsten / vrijval	164.228	46.233	163.166
12. Private middelen - particulieren incl vriendenverenigingen			
13. Private middelen - bedrijven	103.369		15.282
14. Private middelen - private fondsen			
15. Private middelen - goede doelenloterijen			
16. Totaal bijdragen uit private middelen (12+13+14+15)	103.369		15.282
17. Totaal eigen inkomsten (10+11+16)	2.302.776	2.802.971	2.128.603
18. Baten in natura			
Subsidies			
19. Totaal structureel OCW	1.063.042	1.042.299	1.042.299
20. OCW: publieksactiviteiten	374.755	359.633	359.633
21. OCW: huisvesting	548.985	548.985	548.985
22. OCW: collectiebeheer	139.302	133.681	133.681
23. OCW: niet zijnde publiek, collectie, huisvestingssubsidie			
23. OCW: Kaderregeling exploitatiesubsidies onderzoek en wetenschap			
24. Totaal structureel Provincie			
25. Totaal structureel Gemeente	4.000		4.000
26. Totaal structurele publieke subsidies overig			
27. Totale structurele subsidies (19+25)	1.067.042	1.042.299	1.046.299
28. Incidentele publieke subsidies	36.612		132.985
29. Totaal subsidies (27+28)	1.103.654	1.042.299	1.179.284
TOTALE BATEN (17+18+29)	3.406.430	3.845.270	3.307.887

Lasten	2025	Begroting	2024
1. Personeelslasten	1.734.722	1.889.528	1.679.689
2. Huisvestingslasten	772.476	710.000	809.681
3. Afschrijvingen	215.463	145.000	143.561
4. Aankopen			
5. Overige lasten	747.535	1.136.000	821.354
TOTALE LASTEN (1+2+3+4+5)	3.470.196	3.880.528	3.454.285
6. Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-63.766	-35.258	-146.398
7. saldo rentebaten/ -en lasten	-8.685	-20.000	-23.448
8. Mutaties Aankoopfonds			
9. Vennootschapsbelasting			
EXPLOITATIERESULTAAT (6+7+8+9)	-72.451	-55.258	-169.846
Saldo resultaatbestemming naar de algemene reserve	2025	Begroting	2024
Bestemmingsfonds RAOCCC			-237.555
Bestemmingsreserve update vaste inrichting	-263.227		
Bestemmingsfonds Bijdrage Vriendenstichting Muiderstot			
Bestemmingsreserve Groot Onderhoud			
Bestemmingsreserve Paviljoen/Buitenterrein	-200.000		
Algemene reserve	390.776	55.258	67.709

Balans

ACTIVA	31-12-2025	31-12-2024
Vaste activa		
I Materiële vaste activa	2.757.931	2.260.995
Totale vaste activa	2.757.931	2.260.995
Vlottende activa		
II Voorraden	26.321	19.810
III Vorderingen	250.467	475.583
IV Liquide middelen	1.783.628	1.850.947
Totale vlottende activa	2.060.416	2.346.340
TOTALE ACTIVA	4.818.347	4.607.335
PASSIVA	31-12-2025	31-12-2024
Eigen vermogen		
V Algemene reserve	1.583.998	1.193.222
VI Bestemmingsreserves	311.073	774.300
VII Bestemmingsfondsen	50.000	50.000
Totale eigen vermogen	1.945.071	2.017.522
Voorzieningen		
VIII Voorziening groot onderhoud huisvesting	696.223	543.452
Totale voorzieningen	696.223	543.452
Langlopende schulden		
IX Langlopende schulden	1.428.015	1.407.183
Totale langlopende schulden > 1 jaar	1.428.015	1.407.183
Kortlopende schulden		
X Kortlopende schulden	749.038	639.178
Totale kortlopende schulden < 1 jaar	749.038	639.178
TOTALE PASSIVA	4.818.347	4.607.335

Muiderslot